

Přiblížení problematiky predátorských časopisů

- Predátorské časopisy - princip
- Formální znaky
- Posouzení
- MDPI vydavatelství, časopisy, konference

Zdeňka Chmelařová

Predátorské/Pochybné časopisy

- Cílem pochybných vydavatelů je snadný zisk, jsou založeny primárně k vybírání autorských poplatků.
- Využívají to, že vědci potřebují publikovat (je to podmínka pro získání finanční podpory, pro hodnocení).
- Nedodržují etické principy vydávání (publikační etiku).
- Články neprocházejí kvalitním recenzním řízením, odborná úroveň je nízká.
- Názvy časopisů bývají velmi podobné prestižním časopisům.
- Některé uvádí falešné indikátory – jiný IF než z JCR.
- Nejen predátorské časopisy, i vydavatelství, konference, sborníky, knihy (vydavatelé typu tzv. vanity press - vydání na zakázku, kde autor platí za publikování knihy).

Predátorské/Pochybné časopisy

problémy

- Hranice mezi predátorským časopisem a kvalitním časopisem není jednoznačná.
- Formální znaky predátorství již mají ošetřené.
- Moderní formy predátorství - zpočátku kvalitní časopis se může změnit – vydává větší množství článků, special issues.
- Aktivně oslovují vědce se žádostí o článek, účast na konferenci.

Pro autory riziko:

- Ztráta dobré pověsti.
- Protože jsou výsledky již publikované/zveřejněné, není možné je využít znovu pro seriózní publikaci.

Predátorské/Pochybné časopisy

jak je poznat

- Dříve: seznamy pochybných časopisů (Beallův seznam).
- Formální znaky, objektivní kritéria.
- Ale: formální znaky predátorství se vydavatelé snaží eliminovat, takže je podle nich obtížné takové časopisy odhalit.
- Seznamy - problém hraničních časopisů, změn v čase.

Formální znaky predátorů podle [ResearchGate](#)

Kriteria:

Informace o editorech

Recenzní řízení

Speciální čísla časopisů

Spam - emaily

Falešné metriky

Politika poplatků

Table 1 - uploaded by [Giorgio Bianciardi](#)
Content may be subject to copyright.

[Download](#) [View publication](#)

Criteria Group	Criteria	metric	weight
Editorial section	Email of editor	Official email	0
		General email service	1
		Not available	2
	Affiliation of editors	Full affiliation	0
		Only country name	1
		Not available	2
		Editors are from certain country	2
		Number of editors	Lower than 5
	Review process and publishing	Review time	Between 5-7
More than 7			0
Lower than a week			2
Unclear review process		Lower than a month	1
		More than a month	0
No. of paper in each issue		Yes	1
		No	0
		Lower than 20 papers	0
		More than 20 paper	1
Questionable special issue	Yes	1	
	No	0	
announcement	Availability of journal full address	Yes	0
		No	1
	Using bogus metric and index	Yes	1
		No	0
OA policies and publication charges	Send journal spam email to receive papers	Yes	1
		No	0
	Fast track fee	Yes	1
		No	0
	Submission fee	Yes	1
		No	0
	Publication Fee	Yes	1
	No	0	
Charging both authors and readers	Yes	1	
	No	0	

Criteria to rank predatory journals

Formální znaky predátorů podle [Nature](#)

- Predátorské časopisy a vydavatelé jsou subjekty, které upřednostňují vlastní zájmy na úkor vědecké obce.
- Nepravdivé nebo zavádějící informace.
- Odchylka od osvědčené redakční a publikační praxe.
- Nedostatek transparentnosti.
- Agresivní, nevybíravé naléhání.

- Záměr klamat je obtížné doložit, i když se zdá pravděpodobný.
- Nedostatečně transparentní recenzní řízení.

<https://www.nature.com/articles/d41586-019-03759-y>

Kriteria kvalitních časopisů

podle knihovníků z Masarykovy univerzity

- Volný přístup k plnému textu.
- Jednoznačné stanovení autorských poplatků.
- Popis recenzního řízení.
- Afilace členů redakční rady.
- Uvedení hlavního editora.
- Jednoznačně identifikovatelný vydavatel.
- Časopis uvádí ISSN na webu.
- Pravdivé tvrzení o citační metrice v JCR a Scopusu.
- Pravdivé tvrzení o indexaci ve WOS a Scopus.
- Neuvádění pochybné citační metriky.

- ALE: nové taktiky predátorů – zpočátku splňují kriteria, časopis je dobře hodnocen, následně toho využijí .
- <https://openscience.muni.cz/open-science-na-mu/realizovane-akceprednasky/predatori>

Kriteria podle MU

stanovili nejefektivnější způsob a nejrelevantnější kriteria.

Vepište název hodnoceného časopisu						
#	Název kritéria	Popis ověření kritéria	Parametry kritéria	Bodové ohodnocení	Obdržené body	Ověřeno na stránce/Popis zjištění
1	Volný přístup k plnému textu	Ověřuje se, zdali na webu časopisu v aktuálním ročníku lze volně stáhnout/zobrazit plné texty článku	Ano, články lze volně stáhnout/zobrazit	1		
			Ne, žádné, nebo některé články nelze stáhnout/zobrazit	0		
2	Jednoznačné stanovení autorských poplatků	Ověřuje se, zdali na webu časopisu je uvedena zcela konkrétní výše autorských poplatků.	Časopis uvádí, že žádné autorské poplatky nevybírání	1		
			Ano, výše poplatků je vyjádřena konkrétní konečnou částkou	1		
			Výše poplatků je nejasná (např. kromě ceny za článek je uvedena poznámka o případném zpoplatnění stran navíc bez uvedení konkrétní částky)	0		
			Cena není uvedena	0		
3	Popis recenzního řízení	Ověřuje se, zdali na webu časopisu je detailně popsán průběh recenzního řízení, tj. jestli jde o tzv. double-blind peer review, nebo otevřené recenzní řízení, kolik recenzentů text posuzuje.	Ano, průběh recenzního řízení je popsán.	1		
			Je uvedeno pouze "Peer-reviewed" bez popisu jeho průběhu	0		
			Ne, průběh recenzního řízení není popsán.	0		
4	Afiliace členů redakční rady	Ověřuje se, zdali na webu časopisu v seznamu členů redakční rady je u všech uvedena úplná afiliace, tj. název instituce a město/stát.	Afiliace je úplná, tj. uvedena instituce i město/stát	1		
			Afiliace je neúplná, chybí instituce, nebo město/stát	0		
			Afiliace není uvedena	0		
5	Hlavní editor je uveden	Ověřuje se, zdali na webu časopisu je uveden hlavní editor (editor-in-chief).	Ano, je uveden.	1		
			Ne, není uveden.	0		

KNIHOVNA

AKADEMIE VĚD ČR

Kriteria podle MU

6	Jednoznačně identifikovatelný vydavatel	Ověřuje se, zdali na webu časopisu je jednoznačně identifikovatelný vydavatel (obvykle v zápatí webu u copyrightu) a ne např. jen název časopisu.	Ano, je uveden.	1		
			Ne, není uveden.	0		
7	Časopis uvádí ISSN na webu	Ověřuje se, zdali na webu časopisu/jeho vydavatele je uvedeno ISSN (mezinárodní standardní číslo).	Ano, je uvedeno.	1		
			Ne, není uvedeno.	0		
8	Pravdivé tvrzení o citační metrice v Journal Citation Reports a Scopusu	V případě, že časopis na webu uvádí hodnotu některé z citačních metrik v Journal Citation Reports (JCR) nebo Scopusu, ověřuje se v těchto databázích, zdali časopis v těchto databázích má nejaktuálnější hodnotu citačních metrik.	Časopis žádnou metriku neproklamuje	1		
			Časopisem proklamované metriky jsou v JCR/Scopusu nejaktuálnější	1		
			Časopis proklamuje metriky z obou databází, ale některá z metrik není v některé z databází nejaktuálnější	0		
			Časopis proklamuje metriky z obou databází, ale žádná z metrik není v databázích nejaktuálnější	0		
			Časopis proklamuje metriky jen z jedné databáze, ale žádná není nejaktuálnější	0		
9	Pravdivé tvrzení o indexaci ve Web of Science a Scopusu	V případě, že časopis na webu uvádí indexaci v databázi Web of Science nebo Scopusu, ověřuje se v těchto databázích, zdali aktuální nebo předchozí ročník časopisu je v databázi evidován	Časopis žádnou indexaci neproklamuje	1		
			Časopis pravdivě proklamuje indexaci v obou databázích	1		
			Časopis proklamuje indexaci v jedné z databází a je to pravda	1		
			Časopis proklamuje indexaci v obou databázích, ale v případě jedné nepravdivě	0		
			Časopis proklamuje indexaci v jedné z databází, ale nepravdivě	0		
10	Proklamace pochybné citační metriky	Ověřuje se, jestli na webu časopisu je uvedena některá z citačních metrik uvedených níže pod tabulkou.	Časopis proklamuje některou z pochybných metrik	0		
			Časopis neproklamuje žádnou z pochybných metrik	1		
POTŘEBNÝ POČET BODŮ KE SPLNĚNÍ VŠECH HODNOTITELNÝCH KRITÉRIÍ					10	

Doporučení MU

Knihovna: zkontrolovat formální znaky a objektivně ověřitelná kritéria. Nové metody predátorských časopisů toto obcházejí.

Vědci – odborníci z oboru: provést obsahovou analýzu, seznámit se s fungováním časopisu od kolegů z praxe.

Odborná analýza

- Ověřit si časopis u kolegů z oboru.
- Zhodnotit odbornou úroveň článků.
- Ověřit vědce z redakční rady.
- Ověřit, zda je jasně daná cena za publikování.
- Zjistit, zda probíhá solidní recenzní řízení.

Konference

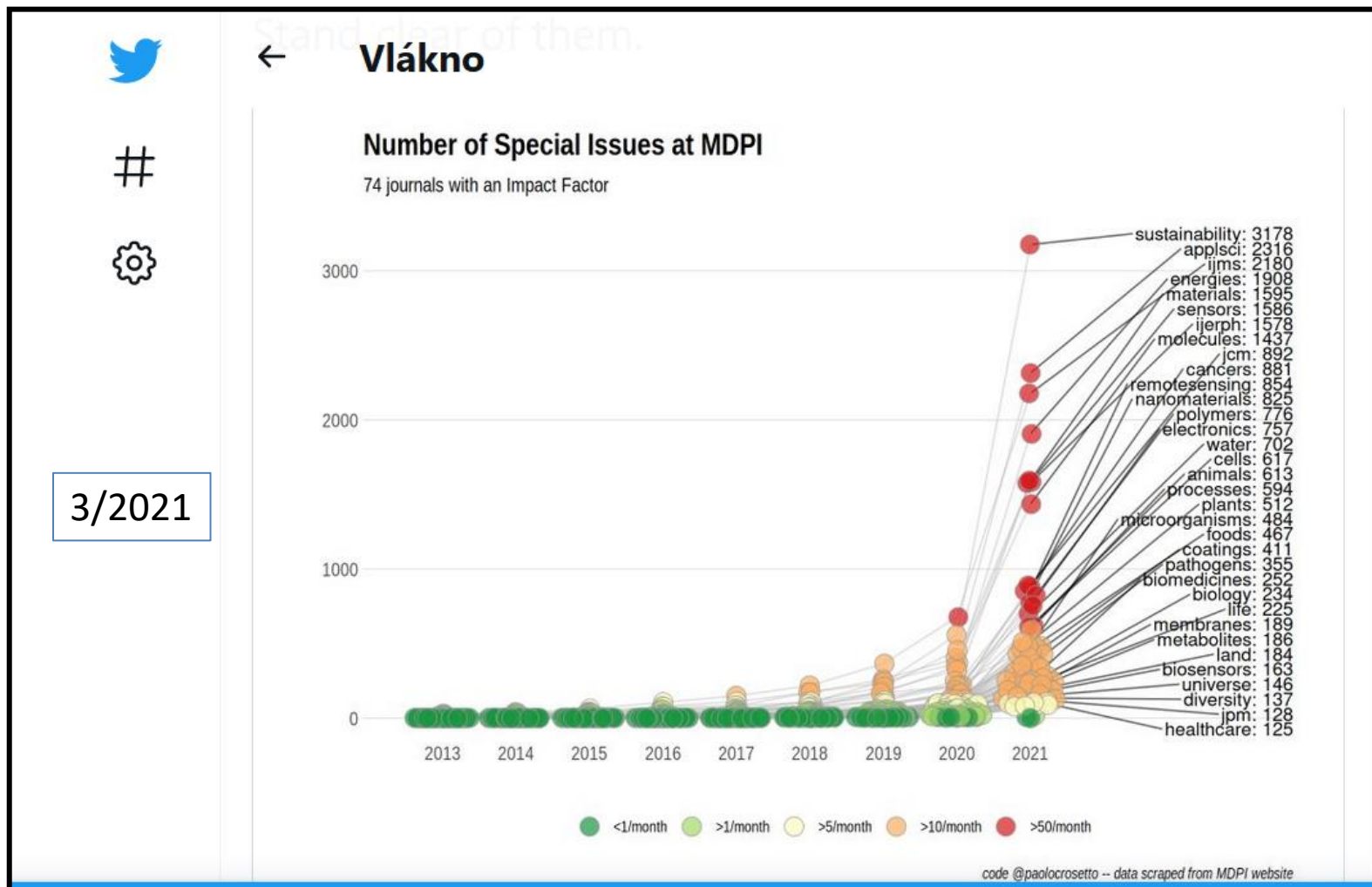
- Ověřit pořadatele.
- **Konferenční poplatek** (bude konferenční poplatek zrušen, pokud se zúčastníte konference jako přednášející?).
- **Webové stránky konference.**
- **Konferenční sborník této konference.**
- Jsou Vám známi hlavní vystupující (keynote speakers)?

MDPI

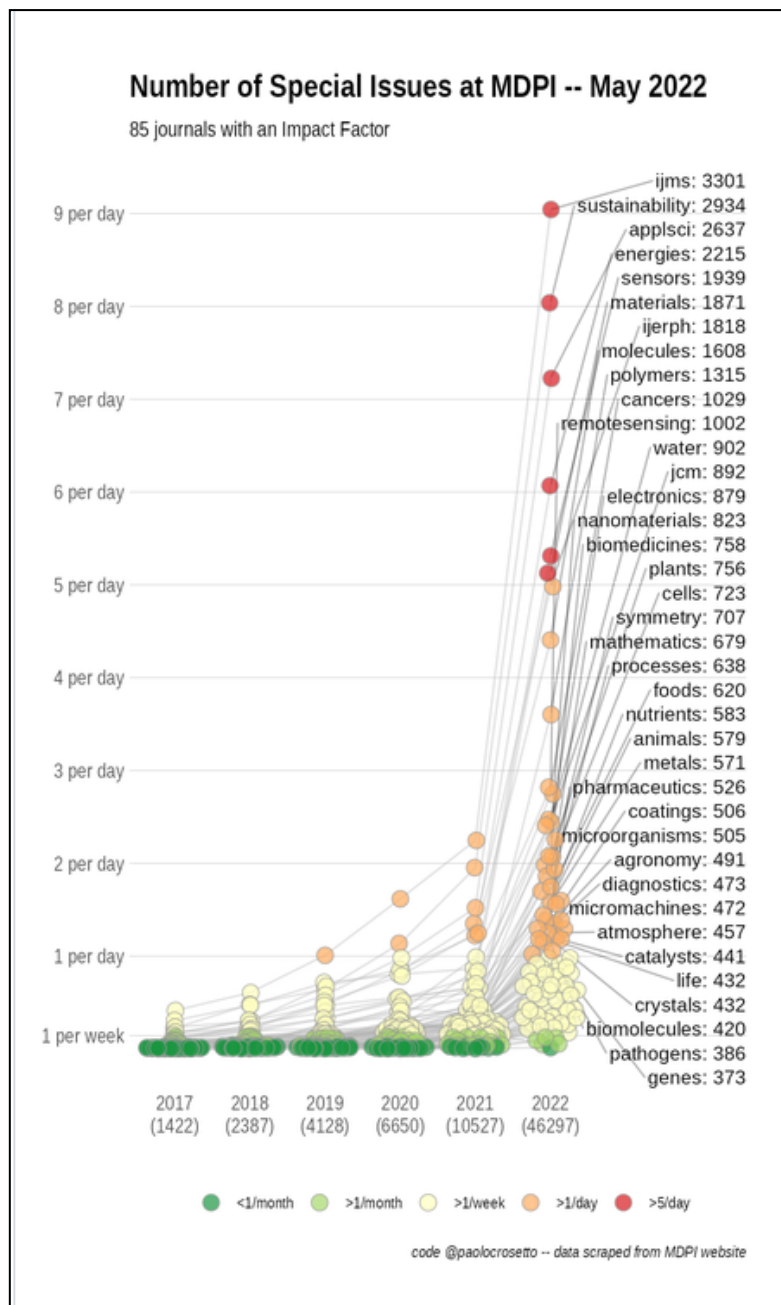
[Multidisciplinary Digital Publishing Institute](#)

- Vydavatel vědeckých časopisů s otevřeným přístupem.
- Časopisy MDPI 393, v JCR – 152 titulů, z toho 85 časopisů s IF, ve WOS přes 700 000 článků.
- Objektivní kritéria neukazují na predátora, **ale:**
 - Rostoucí míra autocitací.
 - Vyšší míra citací z jiných časopisů MDPI.
 - Rostoucí počet **special issues**.
 - Kratší termíny recenzního řízení.
 - Shady publisher – nejasný.

Počet special issues

5/2022

Obhajoba MDPI

Kritika MDPI – [článek Oviedo-García](#) (ke článku bylo následně doplněno upozornění, že je prověřován)

[Diskuse na Scholarly Kitchen](#) podrobná analýza - rychlé publikování a vysoká míra akceptace

Obhajoba vydavatelství MDPI

- nebyla určena jasná kritéria pro analýzu
- rychlé publikování a vysoká míra akceptace nemusí být znakem predátorů
- MDPI je v souladu s ostatními vydavateli, jeho index autocitace je nižší než u mnoha jiných
- velikost redakční rady je větší v časopisech MDPI než v předních časopisech indexovaných JCR
- velký počet redaktorů, počet redakcí, doba recenzování je stabilní, recenzenti kvalitní, všechny informace veřejné, transparentní
- optimalizace obchodních praktik kolem obchodního [modelu APC](#) (poplatek za zpracování článků), nejvyšší poplatek MDPI je přibližně 2200 Euro

KNIHOVNA

AKADEMIE VĚD ČR

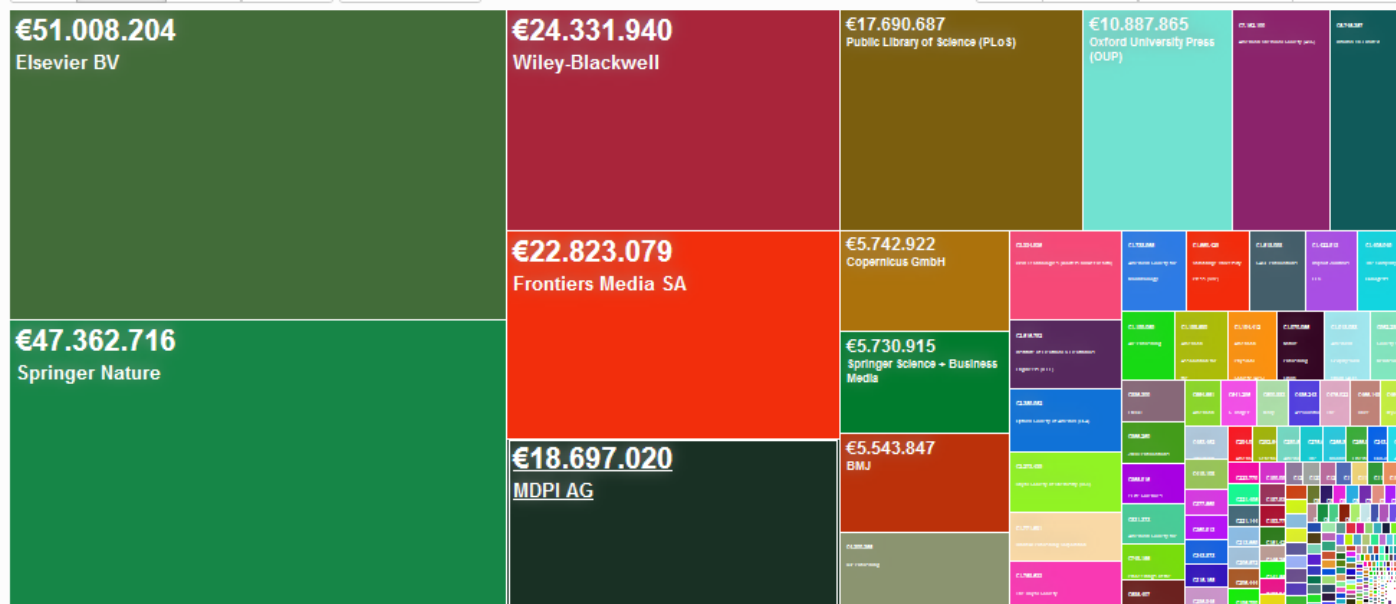
Srovnání poplatků s jinými vydavateli

OPEN@PC

ABOUT OLAP SERVER GITHUB OPENAPC

OPENAPC

View: Publisher Journal Institution Data & Embed Filter: Year: All Hybrid Status: All Country: All

Measure: Sum Number of Articles Mean Value Standard Deviation Download as: CSV JSON

Publishers (721 entries*)	Sum	Number of Articles	Mean Value	Standard Deviation	Percentage
Elsevier BV	€51.008.204	19303	€2.643	€1.117	18.40%
Springer Nature	€47.362.716	23850	€1.986	€899	17.09%
Wiley-Blackwell	€24.331.940	10692	€2.276	€795	8.78%
Frontiers Media SA	€22.823.079	12547	€1.819	€603	8.23%
MDPI AG	€18.697.020	14352	€1.303	€452	6.75%
Public Library of Science (PLoS)	€17.690.687	11862	€1.491	€415	6.38%
Oxford University Press (OUP)	€10.887.865	4433	€2.456	€815	3.93%

Aktualizovaný Beallův seznam

Last updated December 8, 2021

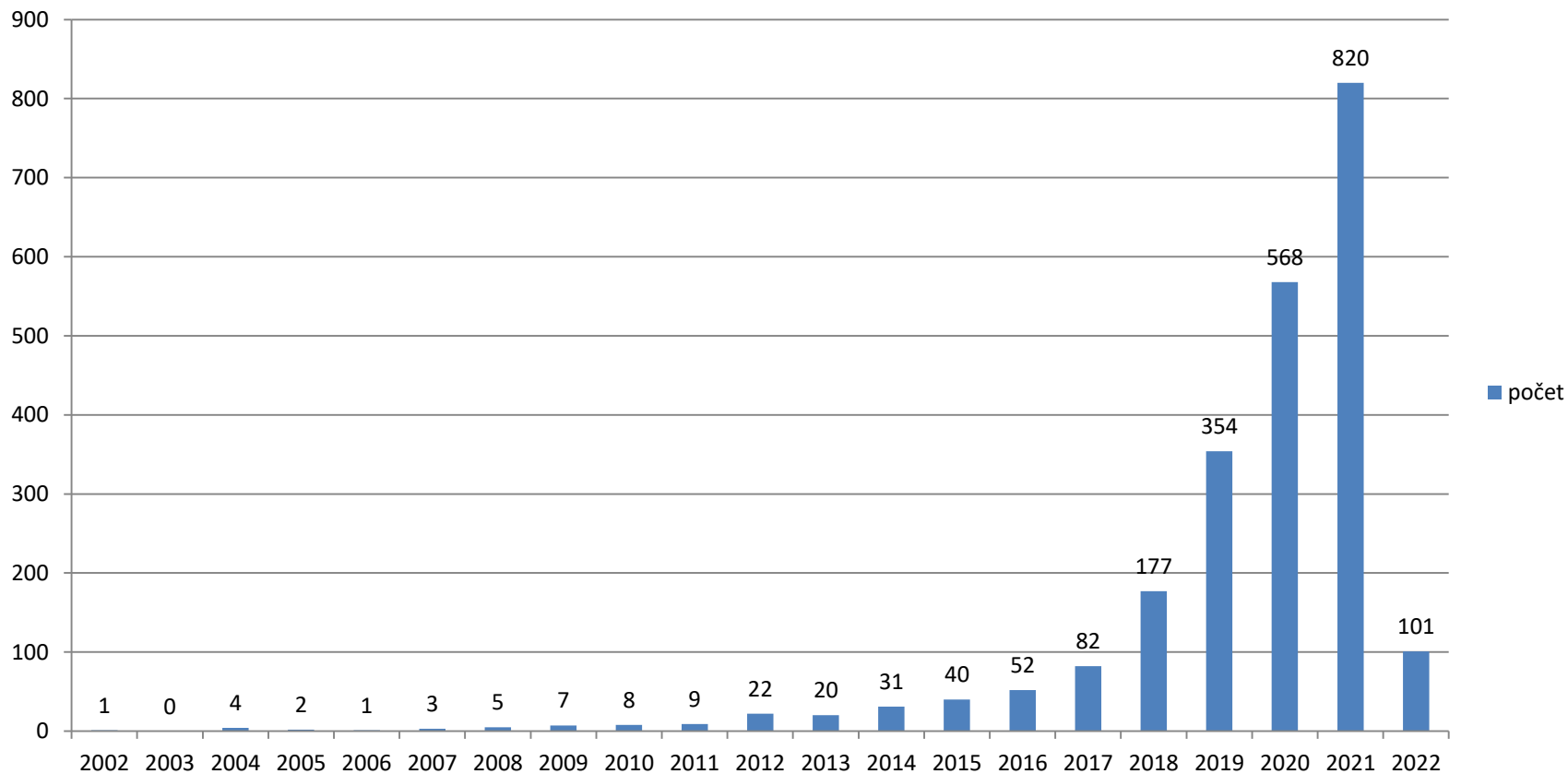
Excluded – decide after reading

- [Multidisciplinary Digital Publishing Institute \(MDPI\)](#) – I decided not to include [MDPI](#) on the list itself. However, I would urge anyone that wants to publish with this publisher to thoroughly [read this wiki article](#) detailing their possible ethical/publishing problems, and [a recent article](#) discussing their growth.

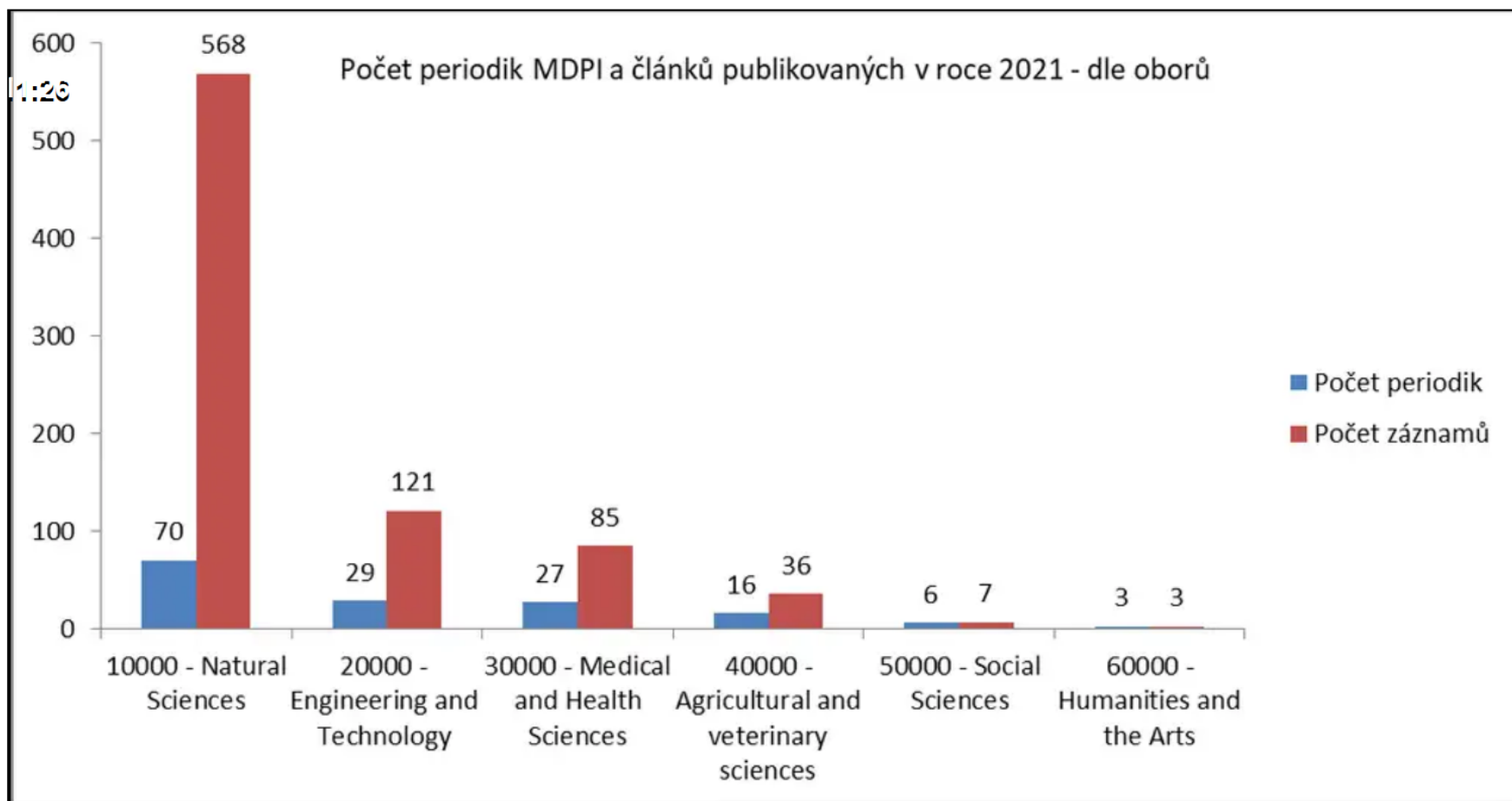
Wiki article: <https://en.wikipedia.org/wiki/MDPI#Controversies>

Publikace MDPI v Akademii věd

počet

Počet periodik MDPI a článků v roce 2021

ASEP a MDPI

V ASEP ročně přes 6 000 článků.

- 2012 až 2022 - 60 522 článků, z toho 2 368 MDPI
- Rok 2021 – celkem 6 311 článků, z toho 820 MDPI

Odkazy k hodnocení vydavatelství MDPI

- [Bibliometrický audit časopisu Sustainability od Daniela Municha](#)
- [Paolo Crosetto – upozornění na MDPI](#)
- [Článek v Research Evaluation upozorňující na MDPI](#)
- [Komentář na stránkách Věda žije](#)
- [Upozornění od LF UK](#)
- [Upozornění Slovenské ekonomické společnosti](#)
- [Stanovisko ČVUT](#)

Vědecká rada AV ČR

1. Doporučuje pečlivě zvažovat publikování v časopisech společnosti MDPI z důvodu snižující se kvality recenzního řízení.
2. Obrací se na rady VO, aby se zabývaly otázkou hodnocení publikací v časopisech a monografiích svých oborů, zejména u těch nakladatelství, která při OA přístupu upřednostňují kvantitu a rychlost publikování před kvalitou a nezávislostí recenzního řízení.
3. Upozorňuje, že publikace vydavatelství MDPI by nemusely být v evaluačních řízeních považovány za plnohodnotné publikační výstupy.

Odkazy

- O etickém publikování: <https://www.faiopenaccess.org/>
- [Committee on Publication Ethics](#) (COPE)
- Výběr časopisu k publikování - nástroje:
<https://thinkchecksubmit.org/>
<https://vimkdepublikuji.cz/>
- Projekt [Stop predátorským praktikám](#):
report z diskuse „**STOP predátorům**“:
<https://zenodo.org/record/6038602#.YjBPMHrMJVA>

Shrnutí

- Stanovení kritérií pro každý **obor**, každou **instituci/vědecký tým** zvlášť.
- Specifická **pravidla** pro každou instituci (komunita špičkových vědců).
- Pozitivní seznamy **kvalitních časopisů** s dobrou **vydavatelskou etikou** pro konkrétní obor.
- Rychlá změna kvalitního časopisu v predátorský – nutnost časté **aktualizace** informací.
- **Vzdělávání** a informování začínajících vědců.
- **Systém kontroly** článků od autorů z instituce – zamezení pragmatickému využívání publikování v těchto časopisech.
- Nastavení poskytování podpory (závislost na publikačních výstupech).
- Kriteria poskytování podpory a evaluace výzkumu.
- Ukládání **datových souborů** do repozitáře (kontrola).

Dotazy uvítáme na: arl@lib.cas.cz